

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ**



НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Освітньо-професійна програма Ветеринарна медицина
галузь знань 21 Ветеринарна медицина
спеціальність 211 Ветеринарна медицина
ступінь вищої освіти Магістр
(2017 рік набору, нормативний термін навчання 2 роки)



УДК: 636.09 (076)

Н 31

Наскрізна програма практики для здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Ветеринарна медицинагалузі знань 21 Ветеринарна медицина, спеціальності 211 Ветеринарна медицина, ступеня вищої освіти Магістр (2017 рік набору, нормативний термін навчання 2 роки) – Полтава: ПДАА, 2017. – 12 с.

Наскрізну програму практики підготували:

доктори ветеринарних наук, професори: Кулинич С.М., Бердник В.П., Киричко Б.П., Євстаф'єва В.О., Замазій А.А.;

кандидати ветеринарних наук, доценти: Передера Ж.О., Передера С.Б., Панасова Т.Г., Киричко О.Б., Передера Р.В., Довгопол В.Ф., Шатохін П.П., Супруненко К.В., Бердник І.Ю., Конє М.С., Корчан М.І., Щербакова Н.С., Клименко О.С., Кравченко С.О., Лаврінєнко І.В., Передера О.О.; Тітарєнко О.В., Омєльчєнко А.О., Михайлютенко С.М., Корчан Л.М.; Канівець Н.С., Локєс-Крупка Т.П.

старші викладачі: Каришева Л.П., Жєрносік І.А.

Наскрізна програма практики для здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Ветеринарна медицинагалузі знань 21 Ветеринарна медицина, спеціальності 211 Ветеринарна медицина, ступеня вищої освіти Магістр (2017 рік набору, нормативний термін навчання 2 роки) розглянута, схвалєна та рекомендована до видання науково-методичною радою спеціальності Ветеринарна медицина (протокол № 1 від 01 верєснєя 2017 року).

Голова науково-методичної ради спеціальності
Ветеринарна медицина, к.вет.н., доцент

С.О. Кравченко

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
2. ВИДИ, ПОСЛІДОВНІСТЬ ТА ТРИВАЛІСТЬ ПРАКТИК	5
2.1. <i>НАВЧАЛЬНІ ПРАКТИКИ</i>	7
2.1.1. Навчальна практика з дисципліни «Ветеринарне забезпечення біотехнології відтворення та профілактики акушерської і гінекологічної патології у тварин».....	7
2.1.2. Навчальна практика з дисципліни «Глобальна паразитологія».....	8
2.1.3. Навчальна практика з дисципліни «Спеціальна епізоотологія».....	8
2.1.4. Навчальна практика з дисципліни «Спеціальна пропедевтика, терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин».....	9
2.1.5. Навчальна практика з дисципліни «Хірургічні хвороби тварин з анестезіологією».....	10
2.2. <i>ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА</i>	10
3. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ	11

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

На сьогодні підготовка лікаря ветеринарної медицини в Україні набула особливого значення, оскільки фахівці цієї категорії, маючи справу з тваринами, опосередковано впливають на здоров'я та життя людей, а також на екологію.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та Закону «Про ветеринарну медицину», метою підготовки магістра ветеринарної медицини, є підготовка конкурентоспроможного кваліфікованого фахівця, здатного вирішувати професійні задачі в ринкових умовах. Важливу роль в реалізації цієї мети відіграє практична підготовка.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти на факультеті ветеринарної медицини є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина для підготовки фахівців з вищою освітою другого (магістерського) рівня та набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, професійних навичок і вмінь. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти за час навчання, набуття й удосконалення практичних навичок і вмінь.

Завданням практичної підготовки здобувачів ступеня вищої освіти Магістр освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина, галузі знань 21 Ветеринарна медицина спеціальності 211 Ветеринарна медицина є:

- поглиблення та закріплення набутих теоретичних знань з дисциплін професійної підготовки;

- опанування навичок роботи із сучасними інструментами, обладнанням та апаратурою;

- застосування на практиці принципів біоетики, розуміння соціальних і екологічних наслідків своєї професійної діяльності;

- формування у здобувачів вищої освіти професійних компетенцій та системи умінь, що забезпечать конкурентоспроможність на ринку праці;

При проходженні всіх етапів практичної підготовки у здобувачів ступеня вищої освіти Магістр освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина спеціальності 211 Ветеринарна медицина формуються наступні компетентності:

інтегральні: здатність розв'язувати завдання та проблемні питання у галузі ветеринарної медицини стосовно безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин, профілактики і діагностики їх хвороб, лікування хворих тварин, виробничо-фінансової діяльності, судово-ветеринарної експертизи й арбітражу та впровадження інноваційних технологій у професійну діяльність.

загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;

- здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел;

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

- знання та розуміння предметної області та розуміння професії;

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- здатність спілкуватися з нефахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей);
- здатність працювати в міжнародному контексті;
- визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
- прагнення до збереження довкілля.

фахові:

- здатність розуміти та встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин;
- здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності;
- здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності;
- здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу;
- здатність володіти методиками патолого-анатомічної діагностики;
- здатність проводити відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;
- здатність організовувати, проводити і аналізувати лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження;
- здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби;
- здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції;
- здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин;
- здатність володіти знаннями з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин;
- здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей;
- здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології;
- здатність проводити судово-ветеринарну експертизу;
- здатність організовувати нагляд і контроль за виробництвом, зберіганням, транспортуванням та реалізацією продукції тваринного і рослинного походження;
- здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення;
- здатність розробляти стратегію виробничо-фінансової діяльності, маркетингу та менеджменту у ветеринарній медицині;
- здатність характеризувати біологічні та технологічні процеси з використанням спеціалізованих програмних засобів;

- здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед фахівців, працівників галузі та населення;
- здатність організовувати, здійснювати і контролювати документообіг та документообіг під час здійснення професійної діяльності.

2. ВИДИ, ПОСЛІДОВНІСТЬ ТА ТРИВАЛІСТЬ ПРАКТИК

Види практик, їх тривалість та дані про форми семестрового контролю визначаються навчальним планом підготовки здобувачів ступеня вищої освіти Магістр освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина спеціальності 211 Ветеринарна медицина (табл. 1).

Календарні періоди проведення практики на кожний навчальний рік визначаються графіком навчального процесу.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти проводиться на базах практики, що забезпечують виконання програми практики.

При підготовці здобувачів ступеня вищої освіти Магістр освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина спеціальності 211 Ветеринарна медицина (2017 року набору, нормативний термін навчання 2 роки) передбачається проходження наступних видів практик:

- навчальні практики, як складові навчальних дисциплін;
- переддипломна практика.

Таблиця 1

Види, терміни і тривалість проходження практик здобувачами ступеня вищої освіти Магістр освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина спеціальності 211 Ветеринарна медицина (2017 року набору, нормативний термін навчання – 2 роки)

Назва виду практики	Семестр	Тривалість практики			Форма контролю
		тижнів	годин	кредитів ЄКТС	
НАВЧАЛЬНІ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІН					
Ветеринарне забезпечення біотехнології відтворення та профілактики акушерської і гінекологічної патології у тварин	2	0,6	27	0,9	поточний контроль (нарахування балів)
Глобальна паразитологія	2	0,4	18	0,6	поточний контроль (нарахування балів)
Спеціальна епізоотологія	2	1	45	1,5	поточний контроль (нарахування балів)
Спеціальна пропедевтика, терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин	2	1	45	1,5	поточний контроль (нарахування балів)
Хірургічні хвороби тварин з анестезіологією	2	1	45	1,5	поточний контроль (нарахування балів)
ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА					
Переддипломна практика	4	4	180	6	диференційований залік
Всього практична підготовка	X	X	360	12	X

2.1. НАВЧАЛЬНІ ПРАКТИКИ

Метою навчальних практик є ознайомлення здобувачів вищої освіти зі специфікою майбутнього фаху, отримання ними первинних професійних умінь і навичок із загально-професійних та спеціальних дисциплін.

2.1.1. Навчальна практика

з дисципліни «Ветеринарне забезпечення біотехнології відтворення та профілактики акушерської і гінекологічної патології у тварин»

Метою навчальної практики з дисципліни «Ветеринарне забезпечення біотехнології відтворення та профілактики акушерської і гінекологічної патології у тварин» є закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок з ветеринарного забезпечення біотехнології відтворення тварин, а також застосування різних методів клінічного і лабораторного дослідження, лікування та профілактики акушерської і гінекологічної патології тварин та імпотенції плідників.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Ветеринарне забезпечення біотехнології відтворення та профілактики акушерської і гінекологічної патології у тварин»: закріплення теоретичних знань і практичних навичок з ветеринарного забезпечення біотехнології відтворення тварин; методів діагностики вагітності і причин неплідності, діагностики і терапії патологій вагітності, родів, післяродового періоду, захворювань молочної залози, гінекологічних захворювань та патологій статевих органів плідників. Відпрацювання навичок проведення акушерської та гінекологічної патології.

Проходження навчальної практики з дисципліни «Ветеринарне забезпечення біотехнології відтворення та профілактики акушерської і гінекологічної патології у тварин» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- уміння застосовувати методи стимуляції статевої функції самок;
- здатність здійснювати діагностику, лікування та профілактику імпотенції плідників;
- здатність здійснювати діагностику, лікування та профілактику гестозів та ембріональної смертності у самок;
- здатність здійснювати діагностику, лікування та профілактику патологій родів та післяродового періоду, захворювань молочної залози;
- визначати причини неплідності, надавати допомогу тваринам та застосовувати заходи профілактики неплідності;

2.1.2. Навчальна практика з дисципліни «Глобальна паразитологія»

Метою навчальної практики з дисципліни «Глобальна паразитологія» є закріплення безпосередньо в умовах виробництва або в умовах навчальних, навчально-наукових лабораторій теоретичного матеріалу, набуття практичних навичок з планування і організації проведення лікувально-профілактичних заходів, діагностичних досліджень окремих видів тварин.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Глобальна паразитологія»:

– планування та проведення заходів з оздоровлення господарств різної форми власності від інвазійних хвороб;

– проводити методи прижиттєвої та посмертної лабораторної діагностики арахноентомозів, протозоозів та гельмінтозів різних видів тварин;

– призначати лікарські препарати, виписувати рецепти, а також розробляти біоекологічні заходи профілактики арахноентомозів, протозоозів та гельмінтозів стосовно біологічних особливостей різних видів тварин;

– визначення і опис екстенсивності та інтенсивності інвазії паразитарних захворювань.

Проходження навчальної з дисципліни «Глобальна паразитологія» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

– здатність аналізувати результати досліджень; інтерпретувати результати клінічних і лабораторних досліджень з метою формулювання висновків та встановлення діагнозу;

– здатність здійснювати діагностику хвороб тварин; можливість раціонально організовувати і проводити клінічні, лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження з урахуванням правил техніки безпеки, асептики, антисептики; впроваджувати лікувальні заходи;

– здатність використовувати специфічні й симптоматичні фармацевтичні препарати та лікарські засоби з метою профілактики заразних хвороб та під час лікування хворих тварин; спроможність обирати та впроваджувати сучасні методи стосовно профілактично-оздоровчих заходів для безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин.

2.1.3. Навчальна практика з дисципліни «Спеціальна епізоотологія»

Метою навчальної практики з дисципліни «Спеціальна епізоотологія» є закріплення одержаних теоретичних знань і оволодіння практичними навичками в питаннях діагностики і лікування інфекційних захворювань, розробки та проведенню заходів по організації протиепізоотичних заходів (ізоляція, лікування або забій інфекційно-хворих тварин), знезараження факторів передачі збудників з метою розриву епізоотичного ланцюга,

забезпечення нечутливості тварин до зараження.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Спеціальна епізоотологія»: вивчення епізоотичного стану зони, де проходить виробнича практика – району, господарства; засвоєння методики складання епізоотичної картини, ведення епізоотичного журналу; оволодіння навичками встановлення діагнозу, лікування та профілактики інфекційних хвороб тварин; оволодіння навичками відбирання, консервування матеріалу для клінічно лабораторних досліджень; засвоєння основних положень по підборі дезрозчинів для проведення дезінфекції; оволодіння методикою організації і проведення протиепізоотичних заходів, клініко-діагностичних обстежень.

Проходження навчальної з дисципліни «Спеціальна епізоотологія» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності;
- здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності;
- здатність володіти методиками патолого-анатомічної діагностики;
- здатність проводити відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;
- здатність організовувати, проводити і аналізувати лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження.

2.1.4. Навчальна практика з дисципліни «Спеціальна пропедевтика, терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин»

Метою навчальної практики з дисципліни «Спеціальна пропедевтика, терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин» є закріплення теоретичні знання і поволодіння практичними навички з діагностики, лікування і профілактики внутрішніх захворювань.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Спеціальна пропедевтика, терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин»: проведення диспансеризації великої рогатої худоби в умовах тваринницького господарства, м'ясокомбінату, лабораторії і клініки кафедри терапії; оволодіння навичками постановки діагнозу, лікування тварин і профілактики захворювань; відпрацювання прийомів і методів терапевтичної техніки, лабораторного дослідження біологічних субстратів (крові, сечі, тощо). Проведення профілактичних обробок тварин (телят, свиней); засвоєння методів загальної терапії (дієтотерапія, фармакотерапія, фізіотерапія); складання плану заходів по загальній профілактиці внутрішніх захворювань тварин.

Проходження навчальної практики з дисципліни «Спеціальна

пропедевтика, терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

-здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу;

-здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби;

-здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин.

2.1.5. Навчальна практика з дисципліни «Хірургічні хвороби тварин з анестезіологією»

Метою навчальної практики з дисципліни «Хірургічні хвороби тварин з анестезіологією» є закріплення теоретичних знань та придбання навичок з лікування хірургічних хвороб тварин.

Завдання навчальної практики з дисципліни «Хірургічні хвороби тварин з анестезіологією»: опрацювання елементів анестезіологічної практики, а також на основі даних анамнезу, аналізу екологічної ситуації, умов утримання, годівлі і експлуатації тварин, знання етіології та патогенезу хвороб, враховуючи видові, порідні та індивідуальні особливості тварин, опрацювання хірургічного лікування тварин застосовуючи способи фізіо-, дієто- і фармакотерапії.

Проходження навчальної практики з дисципліни «Хірургічні хвороби тварин з анестезіологією» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- уміння проводити загальне та місцеве знеболення у тварин;
- уміння розробляти раціональну схему лікування хірургічних хвороб тварин;

- уміння обґрунтовувати доцільність вибору того чи іншого засобу лікування хворої тварини;

- здатність проводити етіотропну, нозогенетичну, заміну, симптоматичну, а при необхідності і радикальну терапію хворої тварини;

- здатність застосовувати хірургічні методи лікування хворих тварин та визначати умови їх післяопераційного утримання.

2.2. ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

Метою переддипломної практики є узагальнення й удосконалення здобутих здобувачем вищої освіти знань, практичних умінь і навичок на базі конкретного суб'єкта господарювання, оволодіння професійним досвідом та готовності їх до самостійної трудової діяльності, а також збір, узагальнення й аналіз матеріалів за темою дипломної роботи.

Завдання переддипломної практики: оволодіння первісним професійним досвідом; одержання досвіду у вирішенні практичних завдань,

що вимагають застосування професійних знань і вмінь фахівця; узагальнення, систематизація, закріплення і поглиблення знань з вивчених дисциплін навчального плану; узагальнення досвіду, знань й умінь з професійної, організаційної та виховної роботи; акумулювання й аналіз матеріалів для підготовки кваліфікаційної (магістерської) роботи, проведення досліджень у рамках студентської науково-дослідної роботи; адаптація до умов практики реального виробництва.

Проходження переддипломної практики забезпечує формуванню у здобувачів вищої освіти таких фахових компетентностей:

- здатність організувати нагляд і контроль за виробництвом, зберіганням, транспортуванням та реалізацією продукції тваринного і рослинного походження;
- здатність розробляти стратегію виробничо-фінансової діяльності;
- здатність характеризувати біологічні та технологічні процеси з використанням спеціалізованих програмних засобів;
- здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед фахівців, працівників галузі та населення;
- здатність організувати, здійснювати і контролювати документообіг під час здійснення професійної діяльності;
- здатність самостійної працювати на посадах фахівців у галузі ветеринарної медицини.

3. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль за проходженням практики покладається на рівні:

- академії – на першого проректора, керівника виробничої практики;
- факультету – на декана та координатора практичної підготовки спеціальності;
- кафедри – на завідувача та викладачів – керівників практик;
- бази практики – на керівника підприємства.

Безпосередній контроль за виконанням програми практики забезпечують відповідні кафедри факультетів разом з керівниками від баз практики.

Метою контролю є виявлення та усунення недоліків і надання допомоги здобувачам вищої освіти у виконанні програми практики.

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики.

Формою контролю виконання програм *навчальних практик* з дисциплін є поточний контроль (нарахування балів).

Нарахування балів проводиться у відповідності до передбаченої у робочій програмі навчальної дисципліни схеми нарахування балів.

Максимальний бал накопичувальної шкали з навчальної практики, може бути досягнутий здобувачем вищої освіти при виконанні обов'язкових завдань зазначених у програмі практики.

У разі виконання здобувачами вищої освіти звітів про проходження навчальної практики нарахування балів відбувається з врахуванням їх якості та результатів захисту.

За необхідності з окремими здобувачами вищої освіти проводять співбесіду з питань виконання програми практики.

Форма звітності здобувача вищої освіти за *переддипломну практику* – це подання письмового звіту та щоденника, підписаного і оціненого безпосередньо керівником практики від бази практики.

Здобувачі вищої освіти ведуть щоденник кожного дня протягом усього періоду практики. Записи в ньому повинні бути короткими і відображати основні положення виконаної роботи.

Записи в щоденнику роблять згідно вказівок при проведенні інструктажу. Щоденник перевіряється і завіряється один раз на тиждень керівником практики, а в кінці підписується здобувачем, керівником та скріплюється печаткою.

Підсумки практики оформлюються у вигляді звіту, в якому у короткій формі студент проводить аналіз виконаної роботи з висновками і пропозиціями.

Вихідним матеріалом для складання звіту слугує виконана робота, а також копії актів експертиз, протоколів, фотографії і т.п.

Звіт разом з щоденником практики, завіреним керівником практики від підприємства (організації, установи), подається на кафедру для реєстрації, після чого передається на рецензування викладачу – керівнику практики від кафедри. Після можливого доопрацювання здобувачем вищої освіти та остаточного погодження змісту звіту з викладачем, керівником практики від кафедри, звіт допускається до захисту.

Звіт з практики захищається здобувачем вищої освіти у комісії, призначеній наказом ректора академії. Комісія формується з: керівників практики від академії та, по можливості, від баз практики, а також науково-педагогічних працівників.

Комісія приймає диференційований залік у здобувачів вищої освіти або на базах практики в останні дні її проходження, або в академії до початку наступного семестру (якщо після практики у здобувачів вищої освіти згідно з графіком навчального процесу відбувається теоретичне навчання) чи протягом двох тижнів наступного після практики семестру (якщо після практики у здобувачів вищої освіти згідно з графіком навчального процесу передбачені канікули).

Диференційований залік за практику виставляється з урахуванням:

- оцінки результатів виробничої та суспільної роботи, поданої у відгуку-характеристиці керівника практики з боку підприємства (організації, установи);

- оцінки за оформлення звіту, щоденника, зазначеної у висновку викладача – керівника практики від кафедри;

- презентації здобувачем вищої освіти результатів проходження практики під час захисту звіту та відповідей на запитання членів комісії з прийому заліку за практику.